

Fidelio

2021.04.23

<https://fidelio.hu/vizual/mely-levegovetel-lassu-kifujas-elindult-az-off-biennale-budapest--163069.html>

Mély levegővétel, lassú kifújás - elindult az OFF-Biennále Budapest

Az idei III. OFF-Biennále Budapest április 23-án startol és a járványhelyzethez igazodva hibrid formában valósul meg, hiszen online tárlatvezetésekkel, beszélgetésekkel, bemutatókat is készültek a szervezők, de korlátozott létszámban, a kiállítások élőben is látogathatók.

Az eseménysorozat mottójául József Attila Levegőt! című versét választották a szervezők, ami a világjárvány miatt további

jelentést tartalommal gazdagodott, hiszen a vírus sokaknál nehézlégzést okoz, de emellett utal a környezetvédelem fontosságára és a szabadság utáni vágyra is. Az OFF-Biennálén szereplő projektek nem csupán rámutatnak a problémákra, hanem a kritikán túlmenően hol utópisztikus, hol játékos, hol nagyon is kézzelfogható javaslatokkal élnek.

"A Levegőt! cím nem kétségbeesett segélykérés, és nem is csak követelés, hanem felszólítás mindannyiunk számára. Arra utal, hogy a tiszta levegőért, szabadságunk védelméért, képzeletünk felszabadításáért tennünk kell, nagy levegőt véve most kell munkához látnunk. Csak így, közösen tudjuk megőrizni-megteremteni azokat a helyzeteket és helyeket, ahol szabadon lehet lélegezni." – írják a szervezők.

Az OFF-Biennále Budapest egy alulról szerveződő független, nemzetközi kortárs művészeti eseménysorozat, ami egyben egy szakmai platform is, melynek célja, hogy lehetővé tegye elsősorban magyar, de akár nemzetközi alkotók, kurátorok művészek számára, hogy nagyon aktuális, sokszor ellentmondásos témákkal foglalkozzanak. Az idei eseménysorozat több szempontból is eltér a korábbi években megszokott gyakorlattól. Ezt egyrészt a járványhelyzet indokolta, másrészt viszont idéntől az OFF-Biennále Budapest produkciós műhellyé alakult át. Habár így kevesebb projekt tud megvalósulni, viszont azok mindegyikének finanszírozója vagy társfinanszírozója lett az OFF-Biennále Budapest, és infrastruktúrával, valamint szakmai tudással is segíti az alkotókat.

Az átalakulás azt is jelenti, hogy minél jobban szeretnénk eltávolodni a fesztiválszerű működéstől, abban az értelemben, hogy nem szeretnénk

pillanatokra felkapni dolgokat, 10-15 percre reflektorfénybe helyezni, aztán elengedni, hanem hosszútávon kívánunk együtt dolgozni az alkotókkal – mondta el Somogyi Hajnalka.

XTRO: ACLIM!:: Klímaképzeti ügynökség, A.P.A Galéria

Az ACLIM! Klímaképzeti Ügynökséget az xtro realm művészcsoporthoz Horváth Gideon, Süveges Rita és Zilahi Anna – alapította, és programjuk középpontjában a képzőművészeti képzelőerő felszabadítása áll, mint a klímaválsággal való szembenézés első lépése. 2017 óta dolgoznak azon, hogy a kortárs képzőművészetbe beemeljék az ökológia és klímaválság témáját, ehhez kapcsolódóan könyveket készítettek, kiállításokat, valamint olyan vitafórumokat és közösségi eseményeket szerveztek, ahol szakemberek bevonásával dialógust teremtettek, így segítve a környezet iránt aggódó és tenni vágyókat, az információk sokaságában való eligazodásban.

Missziójuk következő állomásaként az Off Biennále keretében az A.P.A Galériában megvalósuló kiállításon, a képzőművészet mellett közvetlenül helyet biztosítottak az elméleti tudásnak,

hiszen a kiállítótér egyik részében szakértőkkel készült interjúk hallgathatók, míg a másik részében Cséfalvay András, Horváth Gideon&Kiss Kata Dóra, Kaszás Tamás, Nagy Csilla, Süveges Rita, Ulbert Ádám és Zilahi Anna művei láthatók. A hét projekt mindegyike helyileg releváns probléma mentén jött létre, melyeket egy hosszabb távú, szakemberek bevonásával együtt járó művészeti kutató munka előzött meg, és az alkotások mellett a kutatások különböző lépései láthatók.

Ulbert Ádám:Kunyhó a lóbuszgyökérhez (Fotó/Forrás: saját fotó)

Kaszás Tamás *Egy elfeledett művész herbárium*a című munkája azbesztlapokra készített cianotípiákból áll, és az azbeszt mérgező voltával reflektál az elmúlásra, a környezet toxikussá válására. Ulbert Ádám *Kunyhó a lóbuszgyökérhez* című alkotása a szalamandrákat fenyegető súlyos betegséggel foglalkozik, amely világszerte előre jelzi a faj kihalását, míg

Zilahi Anna Szári Laurával és a Varsányi Szirének kórusával együttműködve, egy különleges kórusművet hozott létre *A Missa Echologica* címmel, melyet a

Tihanyi-félsziget ökológiai pusztítása és a folyamatos beépítések miatt elhalkuló tihanyi visszhang ihletett.

"Nyáron részt vettem egy workshopon, ahol nagy erővel hatott rám az a felismerés, hogy Tihanyt mennyire drasztikusan beépítették, és az infrastruktúra, illetve megnövekedett forgalom, valamint a természetes növényzetet kiirtása - ami fölfogná a zajszennyezést – miatt, a faluban átalakult a hangkörnyezet, így az Ekhó elhalkult. Ez a folyamat ihlette a kórusművet, ami visszanyúl Garay János tihanyi visszhang létrejöttéről szóló műlegendájához.

Az alkotás egy imádság, amely a természet és a nők elleni elnyomás ellen szólal fel, arra ad egyfajta pozitív kicsengésű választ." – hangsúlyozta Zilahi Anna.

PAD: Hétköznapi hiánycikkek, 2B Galéria

A PAD művészcsoport 2B Galériában megvalósuló *Hétköznapi hiánycikkek* című művészeti projekt szegregátumokban élők bevonásával jött létre, és az ott lakók - a közművesítés hiányából, valamint a káros környezeti tényezőkből adódó - nehézségeit, a napi túlélés stratégiáit mutatja be. A kiállításon interaktív installációk és egy alternatív lakberendezési katalógus szemlélteti, a strukturális hiányosságokkal való hétköznapi együttélés gyakorlatát.

„Az egyik kulcskérdés, amivel ebben a projektben foglalkozunk, a szegénység-reprezentáció.

Azt tapasztaljuk, hogy sok esetben az egyéni élettörténetek bemutatás által elvesznek a tömegmédiában a strukturális problémák; mint például a közszolgáltatási hiányosság következményeiből fakadó lakhatási rendezetlenség, amit koszosnak vagy rossz minőségű lakótereknek veszünk. Arra tettünk kísérletet, hogy bemutassuk a hiányos közszolgáltatási otthonok fenntartási időigényességét.” – mondta el Berecz Diána és Bubla Éva szervező.

A kiállításon látható két videó, az egyik a vízhozzáféréshez kapcsolódik, miután ezekben a lakásokban sok esetben nincsen bevezetett víz, így közkútra kell járni, ami nagyon megterhelő és időigényes. Az ott élőknek nagyjából napi két órát vesz igénybe, hogy biztosítsák a háztartás alap vízkészletét. A kiállításra látogatók ennek a gyakorlatából kaphatnak ízelítőt, hiszen lehetőség van arra, hogy a galéria közelében található kútból vizet hordjanak, melyhez a szegregátumokban élők leleményes megoldásaira tudnak támaszkodni, például használhatnak babakocsit, mint bevett szállítási eszközt.

Míg a másik videó arra hívja fel a figyelmet, hogy a közművesítés hiánya mellett, komoly gondot okoz az ott élőknek a bérlakások folyamatos állapotromlása.

A rossz minőségű lakóterek állandó karbantartása rendkívül idő- és pénzigényes: a falak vizesednek, penészednek, így rendszeresen (akár egy éven belül) újrafestésre van szükség, és a berendezési tárgyak is nagyon hamar tönkremennek.

Emellett látható egy installáció is, ami a projekthez tartozó kutatómunka két évét öleli fel, és azt szemlélteti, hogy a vizsgált területeken, milyen költözések és milyen bontások mentek végbe. Megjelennek rajta azon lakások, amelyek átmenetileg be vannak falazva vagy nem lakottak, azok ahol laknak és villogó fénnel jelzik azokat, amiket lebontottak, de sok esetben mementóként ott maradtak, tovább növelve az adott közterület rendezetlen mivoltát.

(RomaMoma) Oláh Norbert: A cigány művész szorongása, Tavaszmező utca 6.

A Mátyás tértől nem messze látható Oláh Norbert nagy méretű téglafala, mely a *Cigány művész szorongása* címet viseli. A művész az installációt felépítő téglákra olyan szavakat írt, mint roma, cigány, asszimiláció, szegregáció, társadalmpolitika, melyek a belénk vésődött sztereotípiákat, percepciókat jelenítik meg, így létrehozva a szorongás falat.

Oláh Norbert: A cigány művész szorongása (Fotó/Forrás: saját fotó)

„Tulajdonképpen kijelenthetem, hogy ez az alkotás terápiás jellegű is, hiszen, ha a szorongásnak manifesztációt adunk, tárgyiasítjuk, akkor azzal fel is oldjuk. Engem a mai napig feszít a cigány művészet kérdése. Mindamellett, hogy nekem nagyon fontos a roma identitásom, a műveimben nem szoktam, ezzel a kérdéssel foglalkozni.

A most kiállított munkámmal arra keresem a választ, hogy egyáltalán létezik-e az a fogalom, hogy cigány művészet, művész és amennyiben igen, akkor milyen formában vállalható, ha az ember nem akar deklaráltan a cigány művész kategóriájával együtt élni” – emelte ki Oláh Norbert.

Az egymásra rakott téglák sokasága, egyszerre jelent bezártságot, akadályt, de a jelenkori társadalmi és politikai közbeszédre reflektálva a veszély távoltartását is. A művész a helyszínválasztással is hatalom-kritikát fogalmaz meg, hiszen az installációt a volt Roma Parlament elé építette, amit rossz állapotára hivatkozva korábban elvettek a szervezettől, de a helyette beígért Cziffra "Palota" megépítése, nem valósult meg.

„De nem csak erre a konkrét példára akartam utalni, hanem arra is, hogy nincsenek intézményeink, múzeumunk, színházunk, pedig nagyon nagy szükség lenne rá.”